

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Havs- och vattenmyndigheten

Yttrande över förslag till ändringar av föreskrifterna HVMFS 2017:14 om spårbarhet för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordning (2024:183) om konsekvensutredningar.

Motivering till Regelrådets ställningstagande

Remissen innehåller ett förslag till ändring i HVMFS 2027:18 om spårbarhet för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter (spårbarhetsföreskrifterna) som innebär att informationsdelningen i leden efter första försäljning föreslås övergå från en ordning med central digital delning mellan aktörer via HaV:s spårbarhetsdatabas till en ordning med decentraliserad delning direkt mellan berörda aktörer.

Förslaget uppges innebära administrativa lättnader för företagen som berörs, samtidigt som det kommer att krävas att företagen själva sköter informationsdelningen då HaV inte längre utgör en central nod i systemet. Under en övergångstid om ca tre år föreslås dock HaV erbjuda en e-tjänst mot en årsvis abonnemangskostnad om 13 000 kronor per år. Det uppges också att en del små aktörer på marknaden uttryckt att de kan ha svårt att uppbära denna kostnad, samtidigt som de troligtvis inte har resurser att själva utveckla de system som krävs.

Förslagsställaren anger också att kostnaden inte kan differentieras, så att det blir billigare för mindre aktörer men dyrare för större. Enligt Regelrådets läsning av förslaget framgår det inte tillräckligt tydligt varför det förhåller sig på det sättet. Men även med utgångspunkten att det inte går att differentiera kostnaden att använda HaV:s e-tjänst hade Regelrådet önskat ett utvidgat resonemang kring förslagets konkurrenspåverkan, om det nu medför att en del mindre aktörer slås ut – det anges i konsekvensutredningen att risken för detta är hög.

Trots dessa önskvärda förtydliganden framgår det tillräckligt tydligt vilka konsekvenser förslaget bedöms medföra för berörda företags verksamhet och att det bedöms leda till administrativa lättnader på totalen. Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen är tillräckligt väl genomförd.

Innehållet i förslaget

I promemorian anges att de föreslagna ändringarna är kopplade till genomförandet av de förbättringar av det svenska spårbarhetssystemet för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter som ett tidigare regeringsuppdrag¹ identifierade som förenklande för berörda företag.

Förslaget innebär att informationsdelningen i leden efter första försäljning föreslås övergå från en ordning med central digital delning mellan aktörer via HaV:s spårbarhetsdatabas till en ordning med decentraliserad delning direkt mellan berörda aktörer. Denna delning uppges kunna vara antingen digital eller analog, men märkningen uppges fortsatt behöva vara digital eftersom det är ett EU-krav.

Varje aktör ska enligt förslaget fortsatt ha uppgifter om spårbarhetshändelser internt hos aktören och externt i förhållande till leverantörer och leveransmottagare som behövs för att kunna upprätthålla en spårbarhetskedja mellan affärspartners och inom en aktörs verksamhet. Uppgifter om ursprungspartiet som startar spårbarhetskedjan ska fortsatt rapporteras obligatoriskt kontinuerligt digitalt till HaV medan uppgifter om övriga händelser enbart ska rapporteras på begäran av HaV och lämnas genom HaV:s e-tjänst. Uppgifter som inte rapporteras kontinuerligt ska enligt förslaget sparas i minst två år från händelsen. HaV föreskriver om vilka uppgifter som ska finnas om respektive händelse. I förenklingssyfte tas kravet på uppgiftslämnande bort i de fall syftet med en uppgift kan uppnås med redan lämnade uppgifter och förutsatt det inte strider mot EU-kraven.

HaV förutsätts fortsatt få spårbarhetsinformation från första försäljning, men i övrigt endast på begäran.

Ändringarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Bedömning av delasppekter

Problembeskrivning och syftet med förslaget

Det uppges att HaV i samråd med Livsmedelsverket (SLV) och i dialog med berörda aktörer tagit fram ett förslag till genomförande av förbättringar av det svenska spårbarhetssystemet vilka dels avser den övergripande ordningen för delning av spårbarhetsinformation mellan aktörer och mellan aktörer och myndigheter, dels förändringar i ansvarsfördelning mellan kontrollerande myndigheter. En frivillig användning av informationsdelning via en avgiftsbelagd tjänst² av HaV under en övergångstid ingick också i förslaget.

Det övergripande syftet med förändringarna anges vara att förenkla för berörda aktörer och skapa ett mer effektivt kontrollarbete för berörda myndigheter.

De ändringar i befintliga föreskrifter som nu föreslås uppges främst avse sådana förbättringar av det svenska spårbarhetssystemet i frågan om ordningen för delningen av

---

¹ Redovisning av regeringsuppdrag att analysera och förbättra det svenska spårbarhetssystemet för vissa fiskeri- och vattenbruksprodukter, HaV dnr 01379-2022.

² HaV har bedömt att nivån på avgiften för ett abonnemang per tjänst (e-tjänst eller bastjänst) kommer att vara ca 13 000 kr per år med full kostnadstäckning, se s. 11 i promemorian.

spårbarhetsinformation som förordades i nämnda regeringsuppdrag och som HaV nu påbörjat genomförandet av.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets problembeskrivning och syfte godtagbar.

Konsekvenser om ingen åtgärd vidtas

Vid analysen av effekter som kan uppkomma om ingen reglering kommer tillstånd uppges att HaV utgått från att det gäller utifrån nuvarande reglering i HVMFS 2017:14 och inte utifrån en situation utan några föreskrifter alls. Om ändringarna i föreskrifterna inte genomförs så innebär det att den önskade omställningen av informationsdelningen efter första utsläppandet på marknaden inte kan verkställas utan den av branschen kritiserade informationsdelningen via HaV kvarstår.

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår från förslaget vad det syftar till att åtgärda samt hur systemet fungerar idag. Beskrivningen avseende effekter av om ingen reglering kommer till stånd är därför tillräcklig och därmed godtagbar.

Alternativa lösningar

Avseende alternativa lösningar uppger HaV att den förändring som myndigheten arbetat med att genomföra har varit föremål för granskning och förslag av Statskontoret, analys och förslag inom ett regeringsuppdrag genomfört i samråd med Livsmedelsverket och i dialog med berörda aktörer. Det uppges även att samråd genomförts med berörda myndigheter och företrädare för berörda aktörer. Det uppges även att HaV låtit forskare på Chalmers tekniska högskola göra en omvärldsanalys som underlag för olika vägval. Processen anges ha lett till att det finns en samsyn kring ramarna för de förbättringar som behöver genomföras och därmed även ramarna för ändringar av nuvarande föreskrifter. Det uppges att det är svårt att se alternativa lösningar i de mer grundläggande delarna av de fyra centrala områden som tas upp i avsnitt 1 (s. 1ff i konsekvensutredningen).

Regelrådet gör följande bedömning. Även om förslagsställaren och andra intressenter nått en samsyn kring vad som ska regleras och på vilket sätt det utstakade syftet kan uppnås bidrar det till transparensen i konsekvensutredningen om de överläggande som lett fram till det förslag som tas fram redovisats. Trots denna brist är det Regelrådets mening att redovisningen är tillräcklig för detta ärende.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar godtagbar.

Berörda företag

Det uppges att de delar av föreskrifterna som nu föreslås ändras primärt berör livsmedelsföretag som vid utsläppande på marknaden köper eller övertar berörda fiskeri- eller vattenbruksprodukter från fiskare eller vattenbrukare och livsmedelsföretag som i senare led av leveranskedjan är ägare till sådana produkter.

Auktioner och andra företag som i första ledet förmedlar försäljning eller annan överlåtelse av ägandet för fiskares eller vattenbrukares räkning uppges också omfattas medan företag som uteslutande bedriver detaljhandel inte omfattas.

Detta uppges i praktiken innebära att de 265 företag som redan idag är registrerade som spårbarhetsaktörer omfattas. Genom att undantaget för detaljhandlare som säljer i begränsad

omfattning till andra detaljhandlare tas bort tillkommer ett antal detaljhandlare som idag inte omfattas av föreskrifterna göra det. Det anges att det inte varit möjligt att närmare fastställa exakt hur många företag i detaljhandeln som kommer att tillkomma när undantaget tas bort då registren hos de livsmedelskontrollerande myndigheterna inte innefattar uppgifter som kan användas för att identifiera företag i detaljhandeln som säljer produkter till andra detaljhandlare inom ramen för undantaget. Under åren som kraven på registrering har funnits uppges ett fåtal detaljhandlare avregistrerat sig med motiveringen att de enbart säljer till andra detaljhandlare inom ramen för undantagsbestämmelserna. HaV:s samlade bedömning är att högst något tiotal företag kommer att tillkomma när undantaget tas bort.

Förslagsställaren anger vidare att det i första hand är livsmedelsföretag i leden mellan första utsläppande på marknaden och fram till men inte inklusive detaljhandelsföretag, dvs företag som idag är registrerade användare av HaV:s digitala spårbarhetssystem, som berörs. Även fiskare och vattenbrukare med sin verksamhet förlagd till havet anges beröras, om än i mycket begränsad omfattning. Dessa företag anges omfattas av krav på att lämna spårbarhetsinformation till nästa led i leveranskedjan. Fiskare uppges vidare omfattas av en särskild bestämmelse om direktförsäljning till slutkonsumenter, men den bestämmelsen anges inte omfattas av några ändringsförslag nu.

I promemorian finns vidare information om att det idag finns 262 företag registrerade som spårbarhetsaktörer. Storleken på företagen anges varierar betydligt och att det finns företag i hela skalan från mikroföretag till stora företag. Majoriteten företag uppges vara mikroföretag enligt EU:s rekommenderade definition på sådana företag. HaV bedömer att de uppgifter om företagets omsättning som togs fram i samband med konsekvensutredningen 2016 fortfarande speglar vidden i storlek på företagen. Uppgifterna som angavs var följande.

I promemorian anges att omsättningen hos de berörda företagen sträcker sig från 5 000 kronor till över 3 miljarder kronor. Medianföretaget uppges ha en årsomsättning på 6,9 miljoner. Den sammanlagda omsättningen anges uppgå till 19 miljarder kronor

Metoden företagen använder för rapportering uppges också spegla den fördelningen av storlek på företagen. Åtta "större" företag använder HaV:s bastjänst 2, 32 "mellanstora" använder bastjänst 1 och övriga 222 är främst "mindre" företag som enbart använder e-tjänsten.

Föreskriftsändringen uppges medföra att vissa detaljhandelsföretag som idag är undantagna från föreskrifterna kommer att omfattas av dem när undantaget tas bort. Undantaget rör detaljhandelsföretag som utöver att sälja till slutkonsumenter även säljer i begränsad omfattning till andra detaljhandelsföretag. HaV:s erfarenhet av tidigare kontakter med branschen i frågan är att sådan försäljning främst rör fiskbutiker och i viss mån generella livsmedelsbutiker.

I brist på lättillgänglig statistik över denna kategori företag uppges HaV ha använt uppgifter från en större söktjänst för att få underlag om antalet företag som driver fiskbutiker och liknande detaljhandel i Sverige. HaVs undersökning visar att det finns omkring 378 företag inom denna kategori. Det anges vara oklart om alla bedriver verksamhet med produkter som omfattas av spårbarhetskraven. Vissa företag anges även komma att välja att inte längre ha en säljverksamhet till andra företag i detaljhandeln. Mot bakgrund av att de flesta detaljhandelsföretag som berörs är mikroföretag och de krav som tillkommer innebär en viss extra börda för företagen, så bedömer HaV sannolikheten som stor att många kommer att avstå försäljning av sådana produkter som omfattas av spårbarhetskraven. Motsvarande

vägval uppges förekomma bland företag i andra delar av leveranskedjan. HaV:s samlade bedömningen är därför att ytterligare högst några tiotal detaljhandelsföretag – framför allt fiskbutiker – behöver vara registrerade hos HaV när nuvarande undantag tas bort.

Antalet företag i fisket uppges enklast speglas genom antalet yrkesfiskelicenser. De uppgår idag till 920. Även här uppges storleken på företagen variera kraftigt. De största fartygen anges dock huvudsakligen vara inriktad efter ett fiske där fiskeriprodukten som säljs inte omfattas av föreskrifterna. Fördelningen av storlek på flottan kan grovt sägas spegla den ekonomiska storleken på verksamheten³. Det anges också att fiskelicensinnehavare kan ha fiskelicens för mer än ett fartyg, så antalet företag är något färre i vissa fall.

Antal företag verksamma med vattenbruk i havet uppges uppgå till 15 företag år 2022. Antalet odlingsanläggning som företagen hade anges vara mellan 1 och 22. Majoriteten hade endast en anläggning. Det totala antalet vattenbruksanläggningar i havet var 39 stycken. Odlingen avsåg främst musslor och regnbågslox.

Regelrådet gör följande bedömning. Redovisningen är tydlig och uttömmande.

Regelrådet finner därför redovisningen avseende vilka företag som berörs av föreslagen reglering godtagbar.

Förslagets effekter för företagens kostnader och intäkter

De verksamhetsförändringar som ändringarna i föreskrifterna leder till uppges kunna innebära att företagen behöver göra investeringar i sina befintliga affärssystem eller anskaffa affärssystem eller annan programvara. Även om informationsdelningen mellan aktörer kan vara analog, till exempel genom en följesedel på papper, så uppges att själva märkningen behöver vara digital och maskinläsbar och följa en internationellt erkänd standard. I praktiken uppges detta innebära att märkningen normalt sker med en standardiserad en- eller tvådimensionell streckkod. För att kunna skapa en sådan streckkod behöver åtminstone de uppgifter som bildar identifikationsnumret för ett parti finnas digitalt lagrade. Standarderna uppges ofta bestå av en kombination av olika uppgifter för att skapa ett unikt identifikationsnummer. Märkningskraven kan därför sägas driva behovet av att kunna hantera uppgifter om partier digitalt och inte enbart på papper.

Syftet med förändringen som nu genomförs avser främst olika förenklingar genom lättnader i uppgiftslämnandet för företagen. Effekten uppges se olika ut för olika företag. Effekten blir störst på de något större företagen som använder HaV:s bastjänst för sin rapportering. De företagen anges många gånger redan etablerade ha digitala sätt att hämta information från leverantörer och lämna information till sina kunder. Den löpande rapportering till HaV som kvarstår – rapportering av ursprungspartier – uppges nu också bli den främsta administrativa bördan för de företag som köper produkter av fiskare eller vattenbrukare i första handelsledet.

Ändringen av föreskrifterna anges medföra en förenkling genom att företag med egen digital delning av information med sina affärspartners inte samtidigt behöver förvalta och använda ett digitalt informationsutbyte med HaV som de inte själva har nytta av. Tidsbesparingen och

---

³ Promemorian innefattar en tabell (tabell 1 på sida 8, med data från 2024-06-11) som bl a visar att 70 procent av fartygen med fiskelicens är under 9,99 meter och endast en procent eller 7 st fartyg är över 40 meter långa.

minskningen av administrativa kostnader för att inte behöva rapportera till HaV beror av vilka specifika lösningar de individuella företagen har för utbytet med HaV.

I promemorian anges också att det under en övergångstid om ca tre år planeras att HaV mot en avgift ska tillhandahålla befintliga bastjänster och e-tjänster för att underlätta företagens anpassningar. HaV har bedömt att nivån på avgiften för ett abonnemang per tjänst (e-tjänst eller bastjänst) kommer att vara ca 13 000 kr per år med full kostnadstäckning).

Regelrådet gör följande bedömning. Det framgår att förslaget på aggregerad nivå bedöms leda till administrativa besparingar. Under bedömningspunkten *Åtgärder för att begränsa förslagets kostnader och andra effekter* behandlar Regelrådet också HaV:s redogörelse för att en del företag bedömt det sannolikt att de behöver avveckla sin verksamhet i och med att de inte har ekonomiska möjligheter att abonnera på HaV:s e-tjänst, möjlighet att utveckla egna system för informationsbearbetning eller avvakta tills billigare alternativ finns tillgängliga på marknaden.

Det hade bidragit till redovisning under föreliggande bedömningspunkt om HaV också uppskattat hur många företag som bedöms slå ut och om nackdelarna som följer av det överväger den nytta som förslaget sammantaget bedömts medföra.

Regelrådet finner redovisningen avseende förslagets effekter för företagens kostnader och intäkter godtagbar.

Påverkan på konkurrens, särskilda hänsyn till små företag och andra relevanta konsekvenser

Påverkan på konkurrens

Det uppges att regleringen i viss utsträckning bör kunna påverka konkurrensförhållandena i positiv utsträckning genom att den administrativa bördan som beror av den kontinuerliga rapporteringen kommer att minska samtidigt som bördan av att rapportera på begäran av HaV inte ökar i motsvarande grad.

De anpassningskostnader som kan drabba vissa företag uppges kunna verka negativt på ett sådant företags konkurrensförmåga, men det anges också att det i regel finns möjligheter till ekonomiskt stöd av Jordbruksverket på upp till 85 procent av kostnaden upp till ett tak på 800 000 kronor per ansökan. Fem ansökningar anges få göras under programperioden 2021 – 2027.

HaV:s undantag för detaljister som säljer i begränsad omfattning till andra detaljister anges ha upplevts som konkurrenssnedvridande av företag som säljer till samma kunder, men utan att själva vara detaljister. Genom att undantaget nu tas bort skapas förutsättningar för en mer neutral konkurrenssituation på denna marknad.

Särskilda hänsyn till små företag

Det uppges att bestämmelserna i sig inte särskilt behöver beakta små företag. Däremot anges att små företag kan sägas beaktas genom att HaV planerar att tillhandahålla digitala spårbarhetstjänster mot avgift under en övergångstid. HaV har bedömt att det idag inte finns någon produkt på marknaden som motsvarar HaV:s e-tjänst men det bör finnas förutsättningar att det under övergångstiden på tre år skapas sådana produkter som prismässigt ligger på en annan nivå än ett affärssystem för större företag.

Andrar relevanta konsekvenser

Inga andra relevanta konsekvenser än de som inryms under andra delar har redovisats.

Regelrådet gör följande bedömning. Den kritik som Regelrådet framfört under delaspekten *Åtgärder för att begränsa förslagens kostnader och andra effekter* har bäring också i denna bedömning. Förslagsställaren borde i högre utsträckning redogjort för förslagens konkurrenspåverkan med anledning av att en del mindre företag bedöms slås ut.

Regelrådet finner därför redovisningen avseende förslagens påverkan på konkurrens, särskilda hänsyn till små företag och andra relevanta konsekvenser bristfällig.

Åtgärder för att begränsa förslagens kostnader och andra effekter

Det uppges att i och med att HaV:s kostnader inte är relaterade till antalet händelserapporter som hanteras kan avgiften inte differentieras så att "små" företag med få och i flera fall enstaka rapporter får en lägre avgift än större företag med många rapporter. Avgiftsnivån anges kunna vara acceptabel för många företag, men för "små" aktörer med begränsad ekonomi kan avgiften få negativa effekter. Kalkylen uppges vidare bygga på att en relativt stor andel aktörer abonnerar. Om andelen är lägre ökar avgiften. Regeringen uppges dock ha möjlighet att besluta om en lägre kostnadstäckning än 100 procent.

HaV anger att risken bedöms vara stor att flera av de mindre företagen kommer att avveckla sin verksamhet då de inte funnit alternativ till HaV:s e-tjänst och heller inte har ekonomiska möjligheter att abonnera i avvaktan på att sådana alternativ är tillgängliga.

Regelrådet gör följande bedömning. Utifrån den redovisning som finns i konsekvensutredningen framgår det inte tillfredsställande tydligt varför det inte är möjligt att differentiera avgiften utifrån antalet händelserapporter. Utifrån Regelrådets förståelse av rapporteringen verkar detta vara möjligt. Redovisningen i denna del borde därför utvidgas för att tydligare förklara varför så inte är fallet.

Regelrådet finner redovisningen avseende åtgärder för att begränsa förslagens kostnader och andra effekter bristfällig.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

I promemorian anges att HaV:s generaldirektör redan i juli 2023 beslutade om att påbörja införandet av ett utvecklat kontrollsystem med en inriktning enligt det förslag som utarbetades under regeringsuppdraget.

Syftet var att förenkla för berörda aktörer och skapa ett mer effektivt kontrollarbete för berörda myndigheter. Det utvecklade systemet planerades kunna träda i kraft den 1 januari 2025. Det skulle ge aktörerna tid att kunna anpassa sig till det nya systemet samt utrymme för att hantera nödvändiga rättsliga förändringar.

De föreskriftsändringar som nu föreslås uppges syfta till att skapa de rättsliga förutsättningarna för uppgiftslämnande och informationsdelning mellan aktörer som är en del

av det utvecklade kontrollsystemet. De delar som rör förändringar av myndighetsansvar i tillsynen anges inte beröras av föreskrifterna

Ingen särskild hänsyn uppges behövas tas när det gäller tidpunkten för ikraftträdande utöver det som framgår av femte stycket i avsnitt 1. HaV strävar efter att föreskriftsändringen kan träda i kraft den 1 januari 2025⁴.

Det uppges att HaV under genomförandet av regeringsuppdraget och inom det pågående genomförandeprojektet har gjort stora ansträngningar för att få aktörernas verksamhet belyst inklusive effekten av de förenklingar som föreskriftsändringarna kan leda till⁵.

Regelrådet gör följande bedömning. Förslagsställarens bedömning avseende tiden för ikraftträdande framgår. Även vilka informationsinsatser som genomförts framgår tydligt.

Regelrådet finner redovisningen avseende särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Hur och när konsekvenserna av förslaget ska utvärderas

Regelrådet har inte kunnat utläsa någonting om hur eller när förslaget ska utvärderas. Detta är en brist.

Regelrådet finner redovisningen avseende hur och när konsekvenserna av förslaget ska utvärderas bristfällig.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven

Regleringen bedöms vara förenlig med EU-rätten i alla avseenden. Förslagsställaren uppger också att bedömningen gjorts att regleringen inte går utöver den reglering som krävs för att uppnå syftet med spårbarhet på fiskets område enligt artikel 58 i förordning (EG) 1224/2009. HaV uppges ha strävat efter att endast genomföra ändringar som innebär lättnader eller förtydliganden i förhållande till de nuvarande föreskrifterna för att därmed åstadkomma en minskad administrativ börda för företagen.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten och om förslaget går utöver minimikraven godtagbar.

Övrigt av relevans för ärendet eller Regelrådets bedömning

Utifrån konsekvensutredningen framstår det som att förslagsställaren utgått från förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Regelrådet erinrar därför att förordning (2024:183) om konsekvensutredningar trädde i kraft den 6 maj 2024. Detta har dock inte påverkat Regelrådets bedömning av ärendet i sak.

---

⁴ Regelrådet noterar att också 2 februari 2025 nämnts som ikraftträdandedatum i remissen.

⁵ Exempelvis har det genomförts dialogmöten, arbetsmöten, webinarier och samrådsmöten (se avsnitt 6.c, s. 13). HaV menar att en form av tidigt samråd skett genom dialog och information under genomförandet av HaV:s regeringsuppdrag inklusive det efterföljande genomförandeprojektet.

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 14 augusti 2024.

I beslutet deltog Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjör och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av Stig-Dennis Nyström

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Stig-Dennis Nyström
Föredragande